

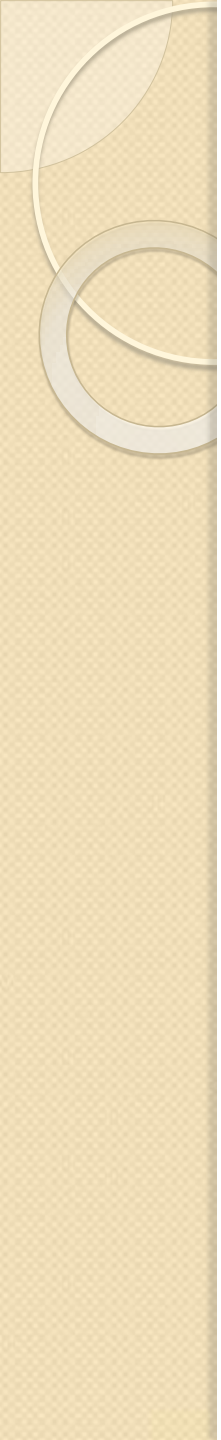
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Καθ. Δημήτρης Δημηρούλης

Δήμος Ν. Σμύρνης

22 Νοεμβρίου 2018

- «Αρχή σοφίας η των ονομάτων επίσκεψις», Αντισθένης
- **κρίνω** > χωρίζω, ξεχωρίζω, κοσκινίζω, αποφασίζω, δικάζω

-
- Το σφάλμα του ετεροχρονισμού
 - Το σφάλμα της εύκολης απάντησης στο ερώτημα: «Τι είναι.....;»
 - «Το νόημα μιας ερώτησης είναι η μέθοδος που ακολουθούμε για να απαντήσουμε. Πες μου πώς ψάχνεις και θα σου πω τι ψάχνεις», **Wittgenstein**
 - Γλωσσικό παιχνίδι – Οικογενειακές ομοιότητες

• Ελλάδα 19^{ος} αιώνας

Φιλολογία: έργα επιστήμης, μνημεία λόγου.

Ελαφρά φιλολογία: λογοτεχνικά έργα.

Λογοτεχνία: ο όρος αρχίζει να καθιερώνεται περί τα τέλη του αιώνα.

ΣΩ. Άκουσα λοιπόν, πως γύρω εκεί στη Ναύκρατιν, στην Αίγυπτο, υπάρχει ένας από τους παλιούς θεούς του τόπου [...] ο Θευθ. Αυτός πρώτος βρήκε και τον αριθμό και την αρίθμηση και τη γεωμετρία και την αστρονομία, ακόμα και το παιχνίδι με τους πεσσούς και το παιχνίδι με τους κύβους και ακόμα: τα γράμματα. Εκείνον τον καιρό ήταν βασιλιάς σ' όλη την Αίγυπτο ο Θαμούς [...] Σ' αυτόν ήλθε ο Θευθ κι έδειξε τις τέχνες του και είπε ότι πρέπει να διαδοθούν στους άλλους Αιγύπτιους. Ο βασιλιάς ρώτησε, ποια ωφέλεια έχει κανείς από την καθεμιά. Κι ενώ εκείνος τα εξηγούσε, ο βασιλιάς ό,τι νόμιζε πως το έλεγε καλά το επαινούσε, ό,τι νόμιζε πως το έλεγε άσχημα, το έψεγε [...] Και όταν ήρθανε στα γράμματα: «Τούτο το μάθημα βασιλιά μου», είπε ο Θευθ, «θα κάμει τους Αιγύπτιους πιο σοφούς, και το μνημονικό τους πιο καλό, γιατί για τη μνήμη και για τη σοφία βρέθηκε το φάρμακο».

Ο βασιλιάς όμως είπε: «Πολύτεχνε Θευθ, άλλος έχει τη δύναμη να γεννάει τις τέχνες, κι άλλος να κρίνει πόσο πρόκειται να βλάψουν και να ωφελήσουν εκείνους που μέλλουν να τις μεταχειρισθούν. Και συ τώρα, σαν πατέρας των γραμμάτων, από εύνοια είπες το αντίθετο από εκείνο που αυτά μπορούν. Γιατί τα γράμματα στις ψυχές εκείνων που θα τα μάθουν, θα φέρουν λήθη, μια και αυτοί θα παραμελήσουν τη μνήμη τους, γιατί από εμπιστοσύνη στη γραφή θα φέρνουν τα πράγματα στη μνήμη τους απ' έξω με ξένα σημάδια, όχι από μέσα από τον εαυτό τους τον ίδιο. Ώστε δεν βρήκες το φάρμακο για τη μνήμη αλλά για την υπόμνηση. Και από τη σοφία δίνεις στους μαθητές σου μια δόκηση (δόξα), και όχι την αλήθεια. Γιατί έχοντας πολλά ακούσει, χωρίς να τα διδαχθούν, θα έχουν τη γνώμη πως ξέρουνε πολλά, ενώ είναι ανίδεοι στα πιο πολλά και φορτικοί στη συντροφιά τους, και θα έχουν γίνει αντί σοφοί δοκησίσοφοι.

ΦΑΙ. Πού θέλεις να καθίσουμε για να διαβάσουμε;

ΣΩ. Ας προχωρήσουμε προς τον Ιλισό, έπειτα, όπου σου φαίνεται καλά, θα καθίσουμε με ησυχία.

ΦΑΙ. Κατάλληλα με την περίπτωση, όπως φαίνεται, έτυχε να είμαι ανυπόδητος, γιατί εσύ βέβαια πάντοτε είσαι. Ευκολότατο άλλωστε θα είναι να προχωρήσουμε βρέχοντας τα πόδια μας στο ποτάμι, και καθόλου δυσάρεστο, προπάντων γι' αυτή την εποχή του χρόνου και αυτή την ώρα της ημέρας.

ΣΩ. Προχώρησε λοιπόν και κοίταξε συγχρόνως πού θα καθίσουμε.

ΦΑΙ. Βλέπεις εκείνο το πανύψηλο πλατάνι; [...] Εκεί και σκιά υπάρχει και φυσάει λίγο και χορτάρι υπάρχει για να καθίσουμε ή, αν το θελήσουμε, και να ξαπλώσουμε [...] Ευχάριστα τουλάχιστον και καθαρά και διάφανα φαίνονται τα νερά, και κατάλληλα για να διασκεδάζουν κορίτσια κοντά τους.

ΣΩ. Μα την Ήρα, όμορφο μέρος για να καθίσουμε. Και ο πλάτανος αυτός απλώνει γύρω του πλατιά σκιά και είναι ψηλός, και το ύψος και ο ίσκιος της λυγαριάς είναι πανέμορφα, και, καθώς είναι έτσι ολάνθιστη, γεμίζει με πολλή ευωδιά τον τόπο. Έπειτα και η πηγή με μεγάλη χάρη ρέει κάτω από τον πλάτανο και το νερό της είναι πολύ δροσερό, όπως μπορώ κιόλας να κρίνω, νιώθοντας το στα πόδια μου[...] Το ωραίο αεράκι που φυσάει σε αυτό το μέρος, πόσο είναι ελκυστικό και πολύ ευχάριστο. Και μάλιστα καλοκαιρινό, έτσι όπως είναι, και ανάλαφρο, συνοδεύει απαλά το τραγούδι των τζιτζικιών. Όμως το πιο χαριτωμένο απ' όλα είναι το χορτάρι, που κλίνει τόσο ήρεμα προς τα πλάγια και είναι τόσο πλούσιο, που, όταν ξαπλώσεις κάτω, θα έχεις πολύ αναπαυτικό προσκέφαλο.

